

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Job. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fehrmant, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groothuis, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Slag; Dr B. A. Kuipers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijer, Rotterdam; Dr G. Meina, Groningen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr E. Visser, Arnhem; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielinga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Broeckstraat 14, Amsterdam.

Druckers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 30000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland en Ned-Indië f7.50 per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel — Losse nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur: DUITSCHE KAMPWEG, WOLFHEZE.

INHOUD. Het Amerikaansche Wijkkerkenstelsel — ons ten voorbeeld. VI (Slot). — Uit de Schrift: Morgenoverganging (Ps. 3, 6). — Kerkelijk Leven: Mag niet een verbeterde Bijbelvertaling langer gedraald? XXII (Slot). Schrift en Schriftbespreking VI. Het antwoord van „De Rotterdammer”. Bijna goddeloos, Doodenroef. — Literatuur en Kunst: Nieuwe boeken. — Uit de Buitenl. Kerken: Synode Christian Reformed Church in N.A. — Perschoon. — Kerknieuws.

HET AMERIKAANSCH WIIKKERKEN-STELSEL — ONS TEN VOORBEELD.

VI (Slot)*).

Het groot aantal kerkgebouwen is niet alleen te verklaren uit de talrijkheid van de „denominations”, maar niet minder draagt het streng doorgevoerde parochiestelsel het zijne ertoe bij.

Om drieërlei reden ontstaat er een nieuwe parochiekerk.

1o, omdat een kerkgebouw te klein wordt voor de steeds groeiende gemeente.

2o, omdat ergeens een nieuwe wijk ontstaat.

3o, omdat tengevolge van het Amerikaansche proces het sterk toenemende Engelsch sprekende deel der gemeente om eigen diensten vraagt.

Om het leven van een Amerikaansche parochiekerk goed te leeren kennen, kiezen wij er een van uit en deelen allerlei bijzonderheden omtrent haar mee.

Toelichting over den staat van inkomsten.

Op den staat van uitgaven van deze wijkkerk vindt men vervolgens „Printing, Psalters and Catechism Books”, d.i. drukwerk, psalm- en catechisatieboeken ruim 196 en „Bijbels in de kerk” ruim 148 dollar.

Dat wijst op een aanbevelenswaardig gebruik in onze Amerikaansche wijkkerken.

De kerkeraad zorgt, dat er op iedere plaats een bijbel en een psalmboek ligt.

Niet alleen voor vreemdelingen levert dat gerief, maar ook voor de eigen gemeenteleden.

De gewoonte, welke hier te lande bestaat, dat ieder zijn eigen bijbel en psalmboek moet meebrengen, heeft een onmiskenbaar nadeel.

Velen laten uit gemakzucht hun bijbel maar thuis of behelpen zich met een Nieuw Testament, en de psalmboeken nemen al kleiner afmetingen aan. Ondernemende uitgevers adverteeren boekjes ter grootte van een lucifersdoos. Bij ietwat donker weer zijn deze zelfs voor jonge oogen onbruikbaar. Heeft men een vaste plaats in de kerk, dan worden niet zelden afgedankte exemplaren neergelegd. De oude Deutsche letter is soms sterk vertegenwoordigd. De gezangen achter de psalmen herinneren nog aan den genootschapstijd. Wanneer bij den schoonmaak alle boeken bij elkander worden gelegd, doen ze vaak meer denken aan een stalletje op het Amstelveld dan aan een verzameling in gebruik bij een Gereformeerde kerk. Roerende artikelen worden er van tijd tot tijd in onze kerkboeken geschreven om toch een heelen bijbel mee naar de kerk te nemen. Indien men echter wachten moet tot allen aan dat verzoek voldoen, zou men over verscheiden levens moeten beschikken. Zelfs de zuigeling onder ons, die den hoogsten leeftijd zal bereiken, zal dat wel niet meer beleven.

Zouden wij niet beter doen het voorbeeld van de Amerikaansche wijkkerk te volgen?

Een kleine verhooging van het budget en men is er.

De bijbels in Amerika zijn alle van kloek formaat en psalmboeken evenzoo. Raakt er een wat sleets, de kerkeraad zorgt voor vernieuwing.

*) Hoewel zoo streng mogelijk wordt vastgehouden aan den redactioneleen regel om een reeks hoofdteksten uit niet meer dan een vijftal te laten bestaan, moest er thans een technische reden van worden afgeweken. Vandaar dit uitsluitend als slotartikel.

Het is een prettig gezicht, als men in de Amerikaansche kerk al die uniforme, goed onderhouden, frissche kerkboeken de hanken ziet stoffeeren.

En zooals bij meer gelegenheden vraagt men zich af: kunnen wij niet anders worden?

Aan de Bonds-bibliotheek is een bedrag van 100 dollar besteed.

Iedere kerk heeft een bibliotheek.

Meestal is zij het eigendom van den Bond van vereenigingen in een gemeente.

Elk gemeentelid heeft het recht er boeken uit te leenen.

De wijkkerk, waarover wij schrijven, beschikt over een kleine 1500 boeken.

Waar de kerk het hooge belang van zulk een bibliotheek inziet, voteert zij jaarlijks een niet te kleine som voor het aanschaffen van boeken.

De verschillende vereenigingen nemen evenwel het leeuwendeel voor haar rekening.

Ook in dit opzicht hebben wij te klagen over versnippering.

Elke vereeniging heeft bij ons haar apart bibliotheekje.

Voor een deel komen in die verschillende bibliotheekjes dezelfde boeken voor.

En elk voor zich heeft slechts een beperkten omvang.

In de Amerikaansche wijkkerken echter houden alle vereenigingen voeling met elkander.

Zij vormen samen een bond.

Wat men daar gezamenlijk kan doen, zonder het eigen karakter der vereeniging te schaden, doet men.

Zoo is men ook in staat er een flinke bibliotheek op na te houden, welke al maar aangroeit.

Op die wijze oogst men de voordeelen zoowel van decentralisatie als van centralisatie in.

Wat dunkt u?

Zijn wij-hier in Europa te oud om hiervan te leveren?

Schoolreparatie.

Dat is het hoofd van een anderen post.

Allicht zou men hieruit afleiden, dat de kerk daar de school onderhoudt.

Evenwel is dat niet het geval.

De christelijke school had een nieuw gebouw gekregen. De kerk heeft het oude gebouw gekocht. Hoewel het in de „basement”, in het sout-terrein van de kerk over genoeg lokaliteiten voor vergaderingen beschikt, heeft men ook nog op het verlaten schoolgebouw de hand gelegd. Het moest echter de noodige herstellingen ondergaan. Vandaar deze post.

Overigens offert deze kerk, gelijk men elders uit den staat van uitgaven lezen kan, jaarlijks duizend dollar voor de Christelijke School, bovendien voor de Christelijke School in het landelijk deel van deze gemeente, Country Christian School, twee honderd dollar en zij stortte nog in het bouwfonds van de Christelijke School (Christian School Building Fund) 30 dollar.

De school heeft dien steun hard nodig, want de staat subsidieert bijzondere scholen niet.

Zelfs was er in den staat Michigan een schoolwet-amendement ingediend om het bijzonder christelijk onderwijs kortweg te verbieden.

Daartegen ontbrandde een actie.

Een schoolstrijd werd aangebonden met het gevolg, dat het amendement verworpen werd.

Voor dien schoolstrijd nu droeg onze wijkkerk nog ruim 150 dollar bij.

Gelukkig zijn wij op dit gebied verder dan onze Amerikaansche broeders.

Zelfs ziet men onder Gereformeerden nog niet algemeen het gevaar van de „Public School” in. Maar daarover later misschien iets.

In deze reeks van artikelen hoort dit niet thuis.

Bulletins.

Zoo heeft een nieuw hoofd in dezen staat van uitgaven.

Men denke hier niet aan kleine aanplakbiljetten, uitgegeven bij ziekte van den predikant of zoo.

Neen, bulletins zijn heele kleine blaadjes, ter grootte van onze traktaatjes.

Zij bestaan gewoonlijk 4 pagina's.

Op de voorzijde vindt men een afbeelding van het kerkgebouw, daaronder de namen van den predikant en den scriba met hun woonplaatsen en telefoonnummers en op een bulletin, dat thans voor mij ligt (niet van de door mij besproken wijkkerk, maar van een andere) geheel onder aan de bladzijde den tekst: „How amiable are thy tabernacles, o Lord of hosts!” d.i. „Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o Heere der heerscheren”.

De achterzijde staat bedrukt met officiële bekendmakingen, die voor altijd gelden en dus elke week gelijkluidend zijn.

Alles kort en krachtig.

Wij nemen de moeite om die hier te vertalen: Godsdiensstoefening, des Zondags, halftien v.m., 7 uur 's av.

Kerkeraad.

De Kerkeraad vergadert in gewone zitting in de konsistorie den tweeden Dinsdag van elke maand, 's av. om 8 uur.

Zondagschool.

Kerkelijke Zondagschool om 11 uur v.m.

De Zondagschoolonderwijzers vergaderen 's Vrijdags-avonds om 8 uur.

Vereenigingen.

De Mannenvereeniging vergadert 's Woensdagsavonds om 8 uur.

De Jongelingsvereeniging vergadert 's Zondagsmiddags half 2.

De Vrouwenvereeniging en de Vrouwenvereniging tot onderlinge vorming vergadert om den anderen Woensdagnam., om half drie.

De Jongemeisjesvereeniging „In eenheid is kracht” vergadert 's Dinsdags om de 14 dagen, 's av. 8 uur.

Het Schoolbestuur vergadert den eersten Woensdagavond van iedere maand in de school in de Baxterstr.

Bibliotheek.

Boeken uit de Kerkelijke Bibliotheek worden uitgeleend 's Zaterdagavond van half 8 tot half 9.

Catechisaties.

Borsting, leeftijd 5, 6, 7 — 's Zaterdagmorgens 10.45 uur.

Bijbelsche geschiedenis voor jongere kinderen, leeftijd 8 en 9, 's Zaterdagmorgens 10 u.

Bijbelsche Geschiedenis voor oudere kinderen, O.T., leeftijd 10 en 11, 's Zaterdagmorgens 9.15.

Bijbelsche Geschiedenis voor oudere kinderen, N.T., leeftijd 12 en 13, 's Zaterdagmorgens half 9.

Kort Begrip, jongens en meisjes van 14, 's Zondagsmiddags 2 uur.

Kort Begrip, jongens en meisjes van 15 en 16, 's Zondagsmiddags om 2 uur.

Uitlegging van de Gereformeerde Leer, jongelui van 17 en daarboven, 's Maandagsavonds 8 u.

Uitlegging van de Gereformeerde Leer, gehuwde verbondsliden, 's Zondags om 11 uur.

De tweede pagina betreft den dienst op den bepaalden Zondag. Wij geven die hier onvertaald.

SUNDAY, OCTOBER 12, 1924.

Morning Service 9.30 o'clock.

Votum.

Psalter, No. 207.

Invocation.

Reading of the Decalogue.

Scripture Lesson—Isaiah 28.

Psalter, No. 159.

Prayer.

Psalter, No. 335.

Offertory Prayer.

Sermon—Isaiah 28:15, 16, „The Laying of the Foundation Stone.”

Thanksgiving.

Psalter, No. 232.

Doxology.

Benediction.

Votum.

Psalter, No. 317.

Invocation.

Reading of the Apostles' Creed.

Scripture Lesson—Romans 8.

Psalter, No. 171.

Prayer.

Psalter, No. 123.

Offertory Prayer.

Sermon—Romans 8:29a. „Conformity to Christ.”

Thanksgiving.

Psalter, No. 308:1—4.

Doxology—Page 425, No. 8.

Benediction.

Ook voor hen, die geen Engelsch kennen, is er wel uit wijs te worden.

Voor hen slechts een paar vertalingen. Psalter = psalm, reading of the Decalogue = lezing van de wet, Prayer = gebed, Scripture Lesson = Schrift-lezing, Sermon = Prediking, Benediction = zegen, Reading of the Apostles' Creed = Lezing van de Geloofsbelijdenis.

Achter de opgegeven psalmen leest men de nummers 207, 159, 335, 232 enz.

Men heeft n.l. voor de 150 psalmen niet evenveel nummers. Een psalm heeft in het kerkboek, in gebruik bij de Chr. Ger. Kerk in Amerika soms meerdere berijmingen en melodieën. Vaak zijn enkele verzen op de ene melodie gezet en de volgen de weer op andere.

Daarom zijn zeer schoone melodieën.

Maar over het geheel — dat is niet alleen onze opinie, maar ook van vele Engelsch sprekende Gereformeerden — moeten zij toch achter staan bij de onze.

Uit het oogpunt van Internationaal Calvinisme ware het te wenschen, dat men op de oude Calvinistische psalmmelodieën Engelsche berijmingen vervaardigde.

Heeft het vele Hollanders in Hongarije getroffen, dat men, hoewel met verschillende woorden toch dezelfde melodieën zong en gaf dat een wonder eenheidsgevoel, het zou zeer wenschelijk zijn, dat alle kerken van Gereformeerde belijdenis deze melodieën behielden. Dan kon men op konferenties, hoewel in onderscheiden talen, toch als uit één mond uitzingen de groote werken Gods.

Doch keeren we tot ons „bulletin” terug.

De derde pagina zullen we maar niet afdrucken. Zij bevat mededeelingen, welke voor één week, de week, die juist is begonnen, van nut zijn.

Deze bulletins worden niet thuisbezorgd, maar ieder kerkganger neemt er bij den ingang van het kerkgebouw één weg.

Zij nemen dus de plaats in van onze kerkbodes. Tevens geven ze een kijk op de Amerikaansche efficiency.

In ons land bestaan er misschien een 60 plaatselijke of provinciale Gereformeerde Kerkbodes.

Daarvoor worden wekelijks 60 meditaties geschreven, allerlei beschouwingen ten beste gegeven en vele circulaire herdrukt.

De Amerikaan moet daarom lachen.

Hij noemt het spijzucht.

Daar heeft hij zijn groote kerkelijke pers voor. Deze organen „De Wachter”, „The Banner”, „De Hope”, „The Leader”, „Onze Toekomst”, „The Christian Journal” kunnen daarom veel omvangrijker zijn dan bij ons „De Heraut”, „De Bazuin” of „De Reformatie”.

Verschillende predikanten worden daardoor niet onaanvaardig onlast. Anderen vinden des te beter gelegenheid om voor de groote pers te werken. Er is concentratie van krachten.

Heeft ook dat ons misschien wat te zeggen?

Ook de Evangelisatie wordt niet vergeten.

Voor eigen evangelisatie gaf deze wijkkerk 350 dollar uit. Die te Hoboken steunde zij met 75 dollar. Een gift voor den „vrije evangelist” P. Stam maakte zij aan het adres over. Het traktaatgenootschap van Chicago dacht zij 50 dollar toe. De Chicago-helpende-hand-zending 35 dollar. Samen alzo 515 dollar.

Toch is dat niet het eenige, wat voor dit doel door de leden van de wijkkerk wordt geofferd. Ook de verschillende vereenigingen brengen voor Evangelisatie, Christelijke School, Zending en Barmhartigheid vrij groote sommen bijeen. De Engelsche Vrouwenvereniging b.v. 415 dollar en de Hollandsche 541 dollar. Wel een bewijs, dat de vereenigingen geen sukkelend bestaan lijden.

Voorts komt ook nog het hoofd inwendige Zending voor. In de Classikale Kas werd 421 dollar en in de Algemeene Kas 415 dollar gestort.

De „Inwendige Zending”, welke van de Classis uitgaat, heeft een predikant, die de verstrooide leden binnen het ressort van de Classis geregeld bezoekt, waar zich kleine kringen hebben gevormd, kerken tot openbaring brengt en gemeenten, die geen predikant kunnen beroepen in de bediening des Woords voegaat. Door samenwerking wordt alzo een intensieve bearbeiding verkregen, waar aan het bij ons helaas nog maar al te zeer ontbreekt.

Een niet zoo geringe som wordt afgedragen aan de „Algemeene Kas”, waaruit Classes, die zelf deze „Inwendige Zending” niet geheel kunnen bekostigen, worden geholpen.

Nu de Zending.

De Chr. Ger. Kerk drijft, als ik mij niet vergis gedeeltelijk in samenwerking met de Hollandsch Gereformeerde Kerk, drieërlei zending, n.l. onder de Joden, de Indianen en in China.

De Joden-zending komt op de lijst van uitgaven voor met een bedrag van 91, de Indianen-Zending van 394, de China-Zending van 389 dollar voor. Bovendien is er voor de Zendingkapel te Zuni, een Indianendorp, 271 dollar geofferd. Daarbij komt dan nog wat de Vereenigingen doen. Zoo nemen de Hollandsche en de Engelsche Vrouwenvereniging boven haar andere bijdragen nog het onderhoud van een Zuni-leerling voor haar rekening, wat haar op 180 dollar komt. Maar de kerk alleen brengt voor de Zending in één jaar 1145 dollar op of meer dan 2500 gulden.

Zou een kerk van gelijke grootte hier te lande niet klagen, dat zij overbelast was?

Ook de Hulpbehoevende Kerken vragen onze aandacht.

Het Kerkhulp-fonds dient om aan aanvragen voor kerkbouw te voldoen. Daarvoor werd 100 dollar afgezonderd. De hulpbehoevende kerken van Sultan in Washington, Broton in Minnesota, Ogilvie in Minnesota en de armen te Denver (waarheen veel longlijders tot herstel van gezondheid zijn heengegetrokken) werden respectievelijk met 82, 100, 65 en 5 dollar geholpen.

Over het werk der Barmhartigheid vindt men het wetenswaardige onder de hoofden Cutlerville, Bethesda en Lijden. Cutlerville is een stichting als bij ons Veldwijk. Zij ligt niet zoover van Grand Rapids. Dat kan men reeds uit de bedragen opmaken. Voor Cutlerville werd gegeven 482 dollar, voor het verpleegstershuis aldaar 81.42 en voor het bouwfonds 25 dollar. Bethesda is het sanatorium voor t.b.e.-lijders in Denver. Het werd bedacht met 75 dollar. Voor noodlijdenden in Duitsland werd bijeengebracht 353 en voor die in Saksen afzonderlijk nog 136 dollar. Behalve wat de leden partikulier nog bijdragen, was de wijkkerk goed voor meer dan 1000 dollar.

Ook het Holland Home kan hier ondergebracht. Dit is een tehuis voor ouden van dagen, door de Chr. Ger. kerk en de Hollandsch Geref. Kerk in Grand Rapids opgericht. Onze wijkkerk bracht als haar deel ruim 100 dollar op.

Om nu een paar posten bij elkander te nemen.

De Theologische School, waarbij Calvin College is ingegrepen, ontvangt uit deze wijkkerk alzo ruim 1000 dollar. Dat is ook ongeveer het bedrag, waarvoor deze kerk is aangeslagen. De kosten van Theologische School met Calvin College toch worden door hoofdelijke omslagen over de kerken gedekt. Wel zijn er stemmen opgegaan om Calvin College aan een vereeniging op te dragen. Zelfs komt de zaak op het agendum van de Synode van Chicago voor. Maar ik denk niet, dat men dit vooralsnog aandurft. In breede kringen wordt gevreesd, dat dan het noodige geld er niet zal komen.

In de kas voor Emeriti-predikanten werd gestort ruim 375 dollar.

In die van Hulpbehoevende studenten, waarvoor nog de vroeger Hollandsche, thans noch in Amerika noch hier meer passende naam van E. B. (on)s P. (ublic)s is aangehouden, 225 dollar.

Hoewel wij natuurlijk niet in alle opzichten het Amerikaansche systeem verdedigen (men werkt er nog al graag met generale kassen) blijkt hieruit wel wat een wijkkerk vermag op te brengen.

Afzonderlijk dient nog gewag gemaakt van de Diakonie-kas.

Ziehier de staat van inkomsten en uitgaven.

In kas 31 December 1923	918.06
Inkomsten	3142.35

Tezamen	4060.41
Uitgaven in 1924	3002.66

In kas 31 December 1924	1057.75
-------------------------	---------

Dit alles is natuurlijk weer in dollars uitgedrukt. De Diakonie-kas vertoont hetzelfde beeld als de Kerkekas.

De ontvangsten overtroffen de uitgaven.

Aan het einde van 1924 had men een saldo van meer dan 1000 dollar.

Aan tekorten doet men ook hierbij niet.

Algemeen zal men moeten toestemmen, dat deze wijkkerk financieel bloeit.

En zij is heus geen uitzondering.

Zij is daarin één uit vele.

Hoe op die manier een stad bearbeid wordt, willen wij even uit het Jaarboek van de Chr. Ger. Kerk van 1925 aanhalen.

Wij geven hier een overzicht van de kerken in Grand Rapids.

Wijkkerken	Gezinnen	Bel. Leden	Zielen	Kerkraadsleden
Coldbrook . . .	252	525	1000	20
Creston . . .	117	256	541	13
Dennis Avenue . . .	245	508	1025	18
Eastern Avenue . . .	504	1284	2400	22
First, G. B. . .	186	484	855	17
Neland Avenue . . .	192	462	891	13
Oakdale Park . . .	304	716	1429	20
Sherman Street . . .	268	652	1364	16
Alpine Avenue . . .	250	610	1150	19
Bethel . . .	176	402	785	14
Broadway . . .	301	415	800	10
Burton Heights . . .	180	397	789	16
Franklin Street . . .	230	526	1040	16
Grandville Avenue . . .	425	917	1876	26
La Grave Avenue . . .	200	390	720	14
Twelfth Street . . .	133	280	645	12
W. Leonard Street . . .	190	428	852	16

De kerken in Grand Rapids tellen dus samen ongeveer 18 duizend zielen. Alzo 2000 minder dan de kerk van Amsterdam-Centrum.

Sinds is er nog eenige verandering ingetreden.

Een kerk als die van Eastern Avenue met haar 2400 is voor Amerika iets abnormaals. Door minder aangename omstandigheid is deze wijkkerk thans normaal geworden. Haar toenmalige predikant toch, Ds H. Hoeksema, moest omdat hij zich niet aan de Synodale uitspraak inzake de leer van de Algemeene Genade onderwierp, uit zijn ambt worden ontzet. Het grootste deel van die gemeente volgde hem en vormt thans een schismatische kerk. Dat beteekent een vermindering van minstens anderhalf duizend leden. Nu zijn de kerken van Grand Rapids in dien tijd wel gegroeid, maar of zij dat verlies reeds hebben ingehaald, is zeer de vraag.

En toch zijn er in dien korten tijd weer 3 wijkkerken bijgekomen. In het geheel zijn er dus nu 20. En dat op 18 of nog geen 18 duizend zielen!

Naar dien maatschappij moest de kerk van Amsterdam-Centrum minstens 22 predikanten hebben. Immers telt zij ongeveer 20 duizend zielen.

Zij heeft er echter slechts elf.

In 1924 hadden de kerken van Grand Rapids samen 287 kerkeradsleden. Men kan veilig aannemen, dat thans hun getal boven de 300 is geklommen.

Deze cijfers bewijzen wel, hoe intens de bewerking der gemeente er is.

Als gevolg daarvan floreeren de vereenigingen er beter dan hier. Want zij groepeeren zich om elke wijkkerk. En wanneer ik eens een lijst van onderwerpen gaf, welke er alzo worden behandeld, zou men tot de konklusie komen, dat zij ook in gehalte tegen onze vereenigingen kunnen concurreren.

Het is moeilijk in getallen uit te drukken, welk een zegen er van het wijkkerken-stelsel uitgaat.

Natuurlijk zal men gaarne ook iets van de na-deelen willen weten.

Het eerste, waarnaar een Nederlander, met name een Amsterdammer, zal vragen, is: maar zijn er daar niet veel „loopers”? Zijn niet een paar predikanten in trek en preeken de anderen niet voor leeg kerken?

Neen, de Amsterdamsche misstand, dat men de predikanten nummeren kan naar het gehoor, dat zij hebben, bestaat daar niet.

Zij, die een bepaalden predikant naloopen, behooren tot de uitzonderingen. Het verschijnsel is er niet geheel onbekend, maar het heeft toch weinig te beteekenen. Als regel gaat ieder 's morgens naar zijn eigen wijkkerk en 's nam. of 's avonds gebeurt het wel, dat men in verband met familie-bezoek ook weleens in een andere wijkkerk komt. Maar een opeenhooping bij één predikant geeft dat niet.

Het komt ook wel voor, dat in dezelfde stad een predikant uit de ééne wijkkerk naar de andere beroepen wordt. Er bestaat echter geen vrees voor, dat, al is hij in zijn gemeente nog zoo geliefd, een deel van zijn gehoor zal meenemen. Hoogstens blijft het bij een enkeling.

De wijkkerk ontwikkelt nu eenmaal een middelpuntzoekende kracht.

Als eigenaardigheid van de Amerikaansche wijkkerk zij nog vermeld, dat zij tamelijk elastische grenzen heeft. Een strenge indeeling der stad hebben de gezamenlijke wijkkerken niet gemaakt. Het is niet zoo, dat, wanneer iemand van de een zijde der straat verhuist naar de andere, hij soms gedwongen is zijn attestatie naar een andere wijkkerk aan te vragen. Men laat daar de menschen vrij in. Zelfs al verhuizen ze naar een ander deel van de stad. En . . . het gaat goed.

Nog veel zou ik over de Amerikaansche wijkkerken kunnen mededeelen.

Maar ik geloof, dat, wat ik er nu over schreef, genoeg is, om zich eenige konkrete voorstelling van dit stelsel te vormen.

Natuurlijk denk ik er niet aan om slaafsche navolging van dit stelsel voor ons land aan te bevelen.

Met de andere omstandigheden moet rekening worden gehouden.

Doch het wil er bij mij niet in, dat het stelsel als zoodanig in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Groningen enz. geen kans van slagen zou hebben.

Men moet
garia kunne
van het w
maken door
zelfs niet e
Het is n
recks niet e
ring van h
Slechts w
in het vert
voorbeeld t
Met een g
volstaan.
In onze
den weg va
door ds L
Haag tot

Behoud
Gereform
splitsing n
langzamerh
gaan. Gelij
hebben lig
ling ten gr
derhalve e
Wordt de
val is, als
frekt men
kerkvorming
hoewel ook
komelijk lij

Doch bes
kerk in de
wijken tot
landhaven.
langer hoe
en trachte
stand te b
vorming va
zooveel mog
om eigen p
Waar er
grootstadsk
of meer pr
gestuit. In
het historis
gemakkelij
Het zon
gemeente t
op de vorm
kerk bedach
geworden r
kan ook the
centrum v
Voorts h
maximale g
duizend zie
Men bou
dan 700 zi
Zulke kle
zij door ie
dat zij de
samenkomst
Wien de
des gebeds
tot doorvoe
zoo vaak g
zwaren nie
Nogmaals
zichzelf nog
Maar het
betere bear
Jezus Chris
Als Chris
der ambtsd
stellen: w
gehoed, wa
die tegen in
en in de o

Waar er
grootstadsk
of meer pr
gestuit. In
het historis
gemakkelij

Het zon
gemeente t
op de vorm
kerk bedach
geworden r
kan ook the
centrum v
Voorts h
maximale g
duizend zie
Men bou
dan 700 zi

Zulke kle
zij door ie
dat zij de
samenkomst
Wien de
des gebeds
tot doorvoe
zoo vaak g
zwaren nie
Nogmaals
zichzelf nog
Maar het
betere bear
Jezus Chris
Als Chris
der ambtsd
stellen: w
gehoed, wa
die tegen in
en in de o

Wien de
des gebeds
tot doorvoe
zoo vaak g
zwaren nie
Nogmaals
zichzelf nog
Maar het
betere bear
Jezus Chris
Als Chris
der ambtsd
stellen: w
gehoed, wa
die tegen in
en in de o

Wien de
des gebeds
tot doorvoe
zoo vaak g
zwaren nie
Nogmaals
zichzelf nog
Maar het
betere bear
Jezus Chris
Als Chris
der ambtsd
stellen: w
gehoed, wa
die tegen in
en in de o

Wien de
des gebeds
tot doorvoe
zoo vaak g
zwaren nie
Nogmaals
zichzelf nog
Maar het
betere bear
Jezus Chris
Als Chris
der ambtsd
stellen: w
gehoed, wa
die tegen in
en in de o

Wien de
des gebeds
tot doorvoe
zoo vaak g
zwaren nie
Nogmaals
zichzelf nog
Maar het
betere bear
Jezus Chris
Als Chris
der ambtsd
stellen: w
gehoed, wa
die tegen in
en in de o

Wien de
des gebeds
tot doorvoe
zoo vaak g
zwaren nie
Nogmaals
zichzelf nog
Maar het
betere bear
Jezus Chris
Als Chris
der ambtsd
stellen: w
gehoed, wa
die tegen in
en in de o

Jaren	Kerkeraad leden
000	29
541	13
025	18
400	22
855	17
891	13
429	20
254	16
150	19
785	14
800	16
789	16
040	16
875	25
730	14
045	12
852	16

en dus samen 2000 minder.
ingetreden.
nne met haar
is. Door min-
deze wijkkerk
malige predi-
omdat hij zich
de leer van
uit zijn ambt
die gemeente
smatieke kerk
minstens an-
en van Grand-
naar of zij dat
weer de vraag.
I weer 3 wijk-
ijn er dus nu
uizend zielen!
le kerk van
ens 22 pre-
zij ongeveer

Grand Rapids
an veilig aan-
de 300 is ge-
ons de bewer-

vereentingen
eren zich om
een lijst van
den behandeld.
dat zij ook in
annen koncur-

drukken, welk
el uitgaat.

ts van de na-

der, met name
is; maar zijn
niet een paar
leren niet voor

i, dat men de
et gehoor, dat

naloopen, be-
verschijnsel is
eft toch weinig
er 's morgens
of 's avonds
d met familie-
wijkkerk komt.
redikant geeft

dezelfde stad
naar de andere
en vrees voet,
oo geliefd, een
en. Hoogstens
al een middel-

kaansche wijk-
elijk elastische
der stad heb-
gemaakt. Het
van de eene
ndere, hij soms
en andere wijk-
de menschen
een ander deel

kaansche wijk-
over schreef,
te voorstelling

a-slaafsch na-
aan te bevelen
moet rekenen
dat het stelsel
rdam, Utrecht,
en zou hebben

Men moest — bij wijze van spreken — de Berengaria kunnen chariteren om de felste tegenstanders van het wijkkerkenstelsel eens een trip te laten maken door kerkelijk Amerika. Wie weet of ze dan zelfs niet enthousiast terugkwamen!

Het is natuurlijk het doel van deze artikelenreeks niet om wenken te geven voor de doorvoering van het wijkkerkenstelsel ten onzent.

Slechts wilde ik een voorbeeld voor oogen stellen, in het vertrouwen, dat waar de leering wekt, het voorbeeld trekt.

Met een paar lijnen meen ik dan ook te kunnen volstaan.

In onze groote steden zal het voorloopig wel den weg van Kerkplitsing op moeten, gelijk dat door Dr. Lindeboom is aangeprezen en in Den Haag tot een begin van uitvoering is gebracht.

Behoudt de oude stad een tamelijk konstante Gereformeerde bevolking, dan zal men m.i. bij kerkplitsing niet kunnen blijven staan, maar zal men langzamerhand tot wijkkerkvorming moeten doorgaan. Gelijk men uit deze artikelen zal begrepen hebben ligt voor mij aan de wijkkerk de onderstelling ten grondslag, dat zij geheel zelfstandig is en derhalve een eigen kerkeraad heeft.

Wordt de oude stad, gelijk het meestal het geval is, als woonstad meer en meer verlaten en trekt men naar de buitenwijken, dan zal de wijkkerkvorming met meer bezwaren gepaard gaan, hoewel ook dan de moeilijkheden mij niet onoverkomelijk lijken.

Doch beslist is te ontraden, dunkt mij, dat de kerk in de oude stad door deelen uit de buitenwijken tot zich te trekken, haar positie zoekt te handhaven. Zij neme er vrede mee, dat er hoe langer hoe meer van haar vroegere glorie verdwijnt en trachte niet uit alle macht den ouden toestand te bestendigen. Integendeel werke zij de vorming van wijkkerken aan den rand der stad zoveel mogelijk in de hand. Het gaat immers niet om eigen parochie, maar om het koninkrijk Gods!

Waar er nu tal van randgemeenten zijn, die de grootstadskerk beginnen na te doen en reeds twee of meer predikanten hebben, worde dit nog tijdig gestuit. In die randgemeenten zit men niet aan het historisch geworden vast en kan men daarom gemakkelijker het ideaal nastreven.

Het zou te wenschen zijn, dat, zoodra een randgemeente te groot werd voor één predikant, zij op de vorming van een nieuwe zelfstandige wijkkerk bedacht was. Splitsing van de reeds massaal geworden randkerken in zelfstandige wijkkerken, kan ook thans met veel minder moeite dan in het centrum van de stad worden bewerkstelligd.

Voorts heeft de ervaring geleerd, dat men als maximale grootte een wijkkerk moet stellen op duizend zielen of 250 gezinnen.

Men bouwe dan ook geen kerken van meer dan 700 zitplaatsen.

Zulke kleinere kerken bieden het voordeel, dat zij door iederen predikant zijn te bespreken en dat zij de intimiteit bevorderen, waardoor een samenkost der geloovigen zich moet kenmerken.

Wien de nood der groote steden tot een zaak des gebeds geworden is, zal zich van de gedachte tot doorvoering van het wijkkerkenstelsel met de zoo vaak geopperde en zoo telkens weerlegde bezwaren niet durven afmaken!

Nogmaals: het wijkkerkenstelsel beteekent op zichzelf nog geen geestelijke opwaking.

Maar het biedt toch een uitnemend middel ter betere bearbeiding van de kerk van onzen Heere Jezus Christus.

Als Christus het bloed der zielen van de hand der ambtsdragers eischen zal en de vraag zal stellen: waarom hebt gij Mijn schapen niet beter gehoord, wat zal dan het antwoord zijn van hen, die tegen ingrijpende verandering hebben opgezien en in de oude sleur hebben volhard?

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Morgenoverpeinzing.

Ik lag neder en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij. Ps. 3: 6.

Wij beginnen dikwerf onzen dag zoo haastig.

We zijn telkens weer de gejaagden. We vinden het vanzelfsprekend feitelijk, dat we weer ontwaakten. Zoo gaan we immers den gewonen gang.

Maar David dan?...

Och ja, David... maar die was in gevaar. Absalom achtervolgde hem. Dan is zulk een houding geen wonder. Zie, daar is ook iets anders: de overpeinzing van een van Gods kinderen: „(als) ik wakker word, ben ik nog bij u". Dat is wel de houding van het „alles uit Gods hand ontvangen", en van het „omgaan met den Heere".

Maar zoo dikwerf is die houding afwezig.

Juist in onzen drukken tijd.

Het besef, dat de Heere ons draagt, den nacht door; dat Hij ook den nieuwen morgen ons geeft als een geschenk van Zijn Vaderhand, is zoo menigmaal afwezig bij ons.

Voor al onze tijd geeft zulk een gevaar, dat het christelijk gezin het belijden van Psalm 3 vergeet.

Een van de meest gejaagde oogenblikken is het eerste uur van den morgen.

Laat opstaan; zoo laat mogelijk; kinderen naar school; anderen naar een cursus; anderen naar 't kan-

toor; alles roept; éven onthiten; niet allen tegelijk. Zeer veel menschen houden „open tafel" des morgens. De „gaande en komende" man moet zich maar voorzien.

Wat komt er zoo terecht van de na-beleving van Davids morgengebed?

Christelijke ouders hebben in dezen ook een taak: de kinderen zoo te leiden, dat ze leeren waardeeren ook het rusten van den nacht; dat ze leeren, den dag met God te beginnen.

Mijn broeder en zuster, de dag met God begonnen is een goede dag.

Wat geeft het een zegen voor uw ziel, wanneer ge in den morgen moogt zijn in den geest bij uw God.

Hij bewaarde u dezen nacht weer.

Terwijl gij nederlaagt en niet wist van uw eigen zijn, droeg Gods Hand u verder.

Uw hart bleef kloppen, uw adem werd niet gestoord, uw geest kreeg nieuwe kracht — alles, omdat God u ondersteunde.

Wat letten we weinig op gewone dingen.

Wat vliegt ons haastige leven voort.

Mijn lezer, ga elken morgen éven stilstaan.

Het geldt elken morgen weer: het zijn de goeder-tierenheden des Heeren, dat we niet vernield zijn.

God blijft ondersteunen — het licht van Christus' kruis schijnt over den nacht.

En als we dat zien, dan wordt de dag gewijd.

Een gewijde dag telkens weer — 't beteekent een gewijde leven.

Elken morgen weer herinnert God u: „Ik ben goeder-tieren".

Zegt ge nu tegen die herinnering Gods „ja" of „neen"?

O zeg „ja".

En wees even stil.

J. W.

KERKELIJK LEVEN.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraald?

XXII (Slot).

Sinds de Synode van 1917, waarop de zaak ter sprake kwam, is er veel veranderd.

Een groot deel van het voorbereidende werk, dat daar noodig werd geacht, is thans geleverd.

Het tekstonderzoek is thans op een rust-punt gekomen.

Andere vertalingen dreigen ook in onze kringen de Statenvertaling te vordringen.

Voorbeelden ter vergelijking van de STV. (= Statenvertaling) met nieuwe vertalingen, welke als voorbereidend werk voor een verbeterde vertaling kunnen dienen.

1. Uit de Psalmen. 2. Uit Jesaja. 3. Uit Jeremia. 4. Uit de Klaagliederen. 5. Uit Habakuk. 6. Uit Nahum. 7. Uit 1 Koningen. 8. Uit Mattheus. 9. Uit Galaten. 10. Uit Efeze. 11. Uit Filippienzen. 12. Uit Kolossenzen. 13. Uit 1 en 2 Thessalonicenzen. 14. Uit Hebreëen.

Is dus de Statenvertaling voor aanmerkelijke verbetering vatbaar, omdat het taalinzicht en de taalkennis van de beide talen, waarin onze bijbel is geschreven, sedert drie eeuwen is verdiept en verrijkt, ook in een ander opzicht is wijziging gewenscht.

Onze taal heeft sinds de Synode van Dordrecht geen kleine verandering ondergaan.

Niet alleen houden wij er thans een andere spelling op na, maar ook tal van woorden en uitdrukkingen zijn in onbruik geraakt. Met een beetje studie kan men er voorzeker wel achter komen, wat ze oorspronkelijk beteekenden, maar voor dagelijksch gebruik mag men niet als eisch stellen, dat er eerst zulk een onderzoek wordt ingesteld. Zal onze Schriftvertaling dag aan dag ook door minderontwikkelden worden opgeslagen en door kinderen worden aangehoord, dan moet zij zoo eenvoudig mogelijk zijn. Niet, dat zij opzettelijk vereenvoudigd moet worden, gelijk men wel door het kiezen van andere beelden een dorpsbijbel, een kinderbijbel, een stadsbijbel heeft willen maken. Een vertaling heeft ook daarin streng vast te houden aan den oorspronkelijken tekst. Maar evenmin mag hij onder invloed van het konservatisme een taal blijven spreken, die het volk tegenwoordig niet meer verstaat. Een goede vertaling behoort op het eerste hooren zoo begrijpelijk te zijn als de grondtekst het toelaat.

Nu hebben de verschillende bijbeluitgevers gedurende de laatste halve eeuw zich genoodzaakt gezien de Statenvertaling van oude spelling en verouderde woorden en uitdrukkingen te zuiveren. Zoowel de uitgaven van het Nederlandsch Bijbelgenootschap als die van het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap dragen daar de sporen van. Toch laat de spelling vaak nog te wenschen over. Men is halverwege blijven staan. Het schijnt alsof men huiverig was naar geheel te konformeren aan de spelling, welke wij tegenwoordig gebruiken. Ook heeft men woorden als „kond gedaan" in Lukas 2:15, „beginsel" in Prediker 7:8, „aan-beginne" in Jesaja 40:21 vervangen door „ver-kondigd", „begin", „beginne" enz. enz. maar tal van andere archaïsmen zijn nog niet uitgezuiverd.

Het konsekwente werk is in deze verricht door de hoogleraren Bavinck, Kuyper en Rutgers. Zij gingen in hun zoogenaamden Flakkeeschen Bijbel meer systematisch te werk. Maar zonder ook maar

eenigszins op den uitnemenden arbeid van die door ons zoo hooggeëerde mannen af te dingen, kan toch kwalijk worden ontkend, dat ook zij er nog niet in geslaagd zijn ons van alle archaïsmen af te helpen.

Gewrongen konstrukties met woorden als „het-welk", „diezelve" en „derzelver" en „deszelfs", enz. enz., komen daarin nog altijd voor.

Daarenboven worden als huishouds gewoonlijk andere uitgaven gebruikt.

Indertijd (1908) heeft de heer Chr. Stapelkamp — naar ik meen thans directeur van de Chr. H. B. S. te Groningen — een paar artikelen in „Ons Tijdschrift" aan deze zaak gewijd onder den titel „Verouderde woorden en uitdrukkingen in den Statenbijbel". Later heeft hij er nog eens de aandacht op gevestigd in „Op den Uitkijk".

Hij voert o.m. als voorbeelden aan:

Kwelen (Jesaja 19:8; 24:7; Hosea 4:3; Nahum 1:4) voor pijn lijden, klagen;

tafelbroeders (Ps. 35:16) voor wat wij noemen: tafelschuimers;

behoorte (1 Kon. 6:38) waarvoor de vertaling van het Br. en Buitenlandsch Bijbelgenootschap thans heeft „naar al zijn behooren", maar wat eigenlijk moet zijn „geheel naar behooren";

dennnen (Micha 2:12; Job 36:29; Ezechiël 1:24; 26:13) voor: dreunen, daveren, galmen, zingen;

verzupen (Jesaja 19:5) voor: uitdrogen;

luidbaar (Neh. 8:16) voor: ruchtbaar, openbaar;

ontwenden (Lev. 5:15, 16) voor: ontvreemden, stelen;

smoutig (Jes. 30:23; Hab. 1:16) voor: vet, vetlig;

Spang (Hooglied 1:10, 11) voor: band, omlijsting, ring, welke tot sieraad dienen;

hussel (Mattheus 13:30) voor: bos, bundel, schoof;

onnoozel (Hebr. 7:26) voor: onschuldig;

zich maken (2 Sam. 13:5, 6) voor: zich houden.

Aan deze voorbeelden zouden nog vele andere zijn toe te voegen.

Maar hiermee gelooven we te kunnen volstaan om aan te toonen, dat ook in deze verbetering wenschelijk is.

Hiermee zijn wij aan het eind van onze artikelenreeks gekomen.

Op de vraag: mag met een verbeterde bijbelvertaling langer worden gedraald? hebben wij zonder aanzeling een ontkennend antwoord gegeven.

Wij meenen met de stukken te hebben bewezen, dat een verbeterde bijbelvertaling niet alleen WENSCHELIJK, maar bepaald NOODZAKELIJK is.

Wij meenen evenzeer te hebben aangewezen, hoe het tot stand komen van zulk een bijbelvertaling binnen korten tijd MOGELIJK is.

Wij herhalen: HET IS THANS DE TIJD ER VOOR.

Uitstellen zou onverantwoordelijk zijn.

Wel verwachten wij, dat er nog bezwaren zullen worden geopperd en dat men vooral zal vragen hoe die verbeterde vertaling zal moeten zijn of een nieuwe vertaling of een herziening van onzen Statenbijbel.

Gaarne zien wij ook dat nog onder de oogen.

Maar daarvoor moeten wij dan een korte afzonderlijke artikelenreeks reserveeren.

— Schrift en Schriftbeschouwing.

VI.

Ver staat alzoo Kuyper af van de mechanische opvatting, als zou de Schrift zelf dood zijn. De Schrift is voor hem het levende en krachtige Woord Gods. Zij ontwikkelt een gestadige aktie. Zij is een door den Heiligen Geest voortgestuwde en de geesten voortstuwend „kracht".

In zijn Encyclopaedie, 2de deel, bl. 352, spreekt hij dan ook van de werkingen des Geestes, gelijk onze oude Gereformeerde theologen van „concomitantia". De Schrift is volgens hem zonder de aktie des Geestes niet denkbaar. Hij noemt de werking van den Heiligen Geest in en door de Schrift „steeds present". De Heilige Geest verbindt Zijn werking dus niet zoo nu en dan aan de Schrift, wanneer een geloovige verlicht wordt b.v. Neen, die werking laat zich van de Schrift eenvoudig niet losmaken. Ze is „steeds present". Precies hetzelfde leerde Bavinck, toen hij de theopneustie een blijvende eigenschap van de Schrift noemde. Bavinck en Kuyper zijn het hierin met elkander volkomen eens.

Maar nu vindt men bij Kuyper ook een paar uittalingen, welke den schijn kunnen wekken alsof hij met zichzelf in tegenspraak geraakt.

Zoo leest men in E. Voto, 2de deel, bl. 402: „Voor ons is de Heilige Schrift zonder de blijvende werking van den Heiligen Geest een dood boek en zijn evenzoo de bestanddeelen van de Sacramenten gewone natuurproducten, zoodat er nooit of nimmer genadewerking kan plaats hebben dan door den Heiligen Geest".

Wie zich nu door den klank van een los citaat laat verleiden, zou oordeelen, dat dit toch wel eenige overeenkomst heeft met de bewering, gelijk die van schismatieke zijde werd geuit.